

Oppgave

Hva skal vi lære bort om 22. juli?

7/2

Fredag 22.07 – 16:16:38
Is 22/7 Norway's 9/11?? #Oslobomb #Oslo

"Hva skal vi lære bort
om 22. juli?"

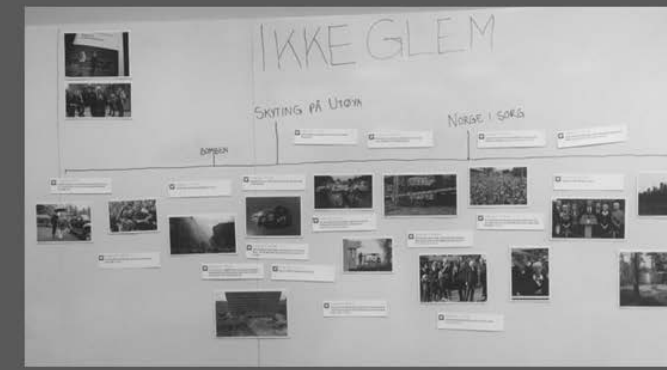
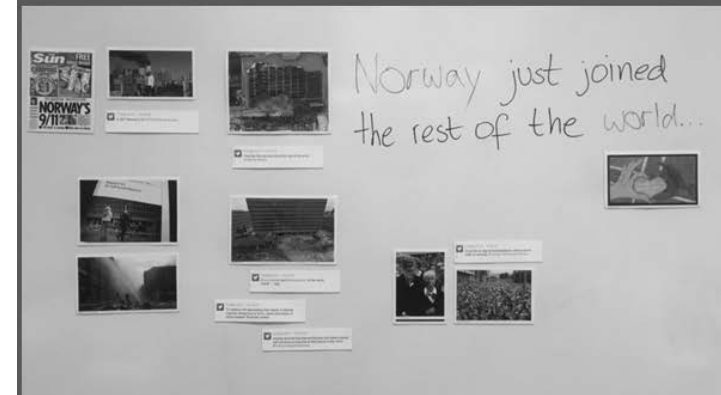
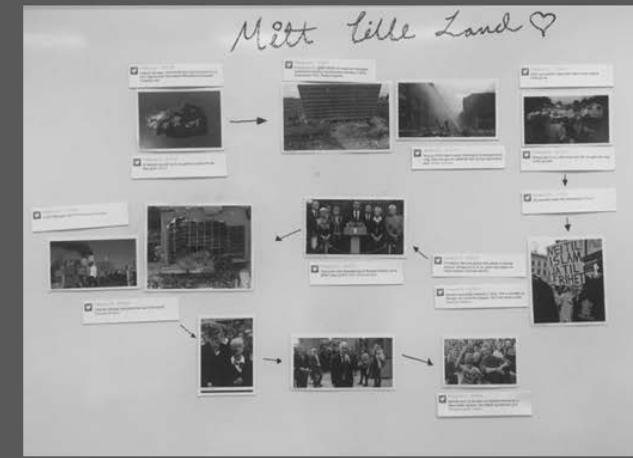
Fredag 22.07 – 23:01:23
Probably not international terrorism in Oslo. More like the Oklahoma bombing probably. Norwegian man arrested.
#osloblast #osloexpl

Historieformidling og historiebevissthet

Historie er ikke uforanderlig eller statisk, og er alltid noens fortelling. Historien om terrorangrepet 22. juli 2011 skal fremover fortelles, dokumenteres, skrives og være gjenstand for meningsforhandling.

Denne historien arves av norske elevene, og i denne oppgaven skal elevene bestemme selv hva som er viktig å lære, og lære bort om terrorangrepet. Elevene oppfordres til å reflektere rundt:

- Hva skal vi snakke om når vi snakker om 22. juli?
- Hvilke kilder egner seg til å fortelle historien om 22. juli 2011?
- Hva preger det offentlige ordskiftet om 22. juli i 2019?
- Hva er terrorangrepets betydning nå og i fremtiden?

Om oppgaven

Gjennom gruppearbeid med kilder og kuratering av egne utstillinger, gis elevene inngangsporter til å drøfte hvilke fortellinger som er viktige, og hvilke samtaler som må tas om 22. juli 2011 i årene som kommer.

22. juli-senteret inviterer elevene inn i ordsiftet: Hvordan vil dagens skoleelever at historien om 22. juli skal fortelles?

- Tema: Historiebevissthet, minnekultur og demokratisk medborgerskap
- Tidsbruk: 2x 45 minutter
- Anbefalt målgruppe: 9. trinn – VG3

Forarbeid

Oppgaven krever at elevene besitter et minimum av kunnskap om 22. juli 2011.

Vi anbefaler at elevene har vært gjennom:

- Realhistorisk fakta om terrorangrepet.
- Gjerningsmannens motiv og mål.
- Samfunnets reaksjon og respons i kjølvannet av terroren, herunder rettssaken i 2012.

Fordypningsteksten "[Terrorangrepet 22. juli 2011](#)" kan tas i bruk som et grunnlag for undervisningen.

Øvelsen er opprinnelig utviklet til et undervisningstilbud i 22. juli-senteret der besøket i senterets utstilling fungerer som en innledende del.

Hva trenger du?

- Et utvalg kilder - bilder og korte tekster
 - o Tekster relaterte til 22. juli, som for eksempel [twitter-meldinger](#), sitater fra [Gjørsv rapport](#), [taler](#), musikkutdrag, avisartikler, e.l.
 - o Bilder som kan fungere som knagger for drøfting av temaer som:
 - Gjerningsmannens motivasjon og ideologi
 - Regjeringskvartalet og Utøya (før og etter terrorangrepene)
 - Minnsteder og minnemarkeringer etter 22. juli
 - Rettssaken i 2012 og rettsakene i 2016/17
 - Andre terrorangrep
 - Rasisme, fordommer og diskriminering
 - Ytringsfrihet
 - Mediedekning og sosiale mediers rolle
 - Kulturprodukter etter 22. juli 2011

Her finner du nyttig informasjon om bruk av bilder, bilder, lyd og film og annet materiale i undervisningen:

[Opphavsrett i undervisning](#)

⁶<https://creativecommons.no/node/33>

Hva trenger du?

- Gjennomføring på tavle:
 - Tusjer, mulighet for å henge opp bildene og tekstene
- Gjennomføring på bord:
 - Tusjer, gule lapper

Gjennomføring

- Lærer presenterer oppgaven.
- Klassen deles inn i grupper (3-5 elever pr. gruppe).
- Hver gruppe får utdelt en sett med ulike typer kilder.
- Elevene arbeider selvstendig med gruppeoppgaven for å produsere mini-utstillinger om 22. juli.
- Én og én gruppe presenterer sin utstilling. Læreren styrer den avsluttende samtalen etter hver presentasjon.

Gjennomføring

- Du kan velge kilder som kan knyttes direkte til terrorangrepet i 2011, eller kilder som på ulike måter åpner for samtaler som kan sette 22. juli i en større sammenheng.
- Elevene utfordres til å reflektere rundt:
 - Hvilke kilder som egner seg til å fortelle historien om 22. juli?
 - Hvordan kan denne historien fortelles?
 - Når begynner og slutter denne historien?
 - Hvem og hva handler den om?
 - Hvilke andre hendelser eller temaer kan være riktige å drøfte i forbindelse med terrorangrepet?
 - Hvem eier historien om 22. juli?
- Elevene velger kildene som mini-utstillingen skal inneholde og "monterer" på tavle eller bord. Tusjer kan brukes for å skrive eller tegne.
- Til slutt skal hver gruppe presentere sin mini-utstilling og sine refleksjoner i plenum til resten av klassen.

Gjennomføring

Elevene skal:

- o Se gjennom kildematerialet (bildene og tekstene)
- o Velge en målgruppe
- o Drøfte mulige fokus og budskap i utstillingen
- o Velge kilder
- o Utforme og montere utstillingen på bord eller tavle
- o Gi utstillingen en tittel

Estimert tidsbruk

Intro til tematikken
og forklaring av
oppgaven v/lærer:

15 min.

Gruppearbeid:

30 min.

Presentasjon og
gjennomgang i
plenum:

45 min.

Eksempel på mini-utstillinger

$$\frac{U}{T} \phi \gamma A$$

22. Juli 2011

RETTSAK

Twitter 22.07 - 18:01:29
"This is the most dramatic day in Norway's history since WWII" says @NRK 2207 #Oslo #Ulysses

Twitter 22.07 - 18:36:33
22 jul er en dag for historiebokene. Skrivne versjoner dater er utvilske! #oslo #2207 #Oslo #Ulysses

 Friday 22.07 - 19:15:42
I dag er det rigtig, mine fætter og søster kommer på Utevo!
For i dag kommer Cosi, Hæden, Brundstad og Isak!
Vi glæder os!

 Friday 22.07 - 17:52:24
ALLA sammenhænger Utevo skal være under angreb.
Pålv på tv!

 Friday 22.07 - 18:10:25
Dette er i sig selv på Utevo! Udenkønt person har skudt
sin - i sig selv. Så er angreb angreb på mig og sammen
i sig selv!

 Friday 22.07 - 20:50:50
Angreb er ikke i sig selv på dette. Vi hjælpe hin. Trøster
de - på Utevo? Baser, baser og en hjælper
hånd!

 Friday 22.07 - 16:50:50
Fra Utevo for Utevo! Skubben har over angreb.
Men vi har det (se fremad) gang!

Twitter 22.07 - 20.08.14
 Mit lille land: Et lille sted, en håndfuld fred slængt af
 stort vidder og fjord. Der stifter og drømmer gør
 William Anderson (19.08.14)

#Norgesl sjokk

"

SAMHOLD

Twitter 23.07 - 20:27:31
Vi gir en STOR tase til polit, berømmelse & helsepersonell
198. Dere har gjort en fantastisk jobb og mer appellerer
Sara Thore Olsen

Twitter 23.07 - 20:58:04
Klar the best. Et lite team som kjempet med motstand
som venter og ber. Der skilte og kjempet
@Hildebrandt123456

Twitter 23.07 - 23:00:41
At enkeltpersoner kan gjøre så mye skade med vold
ser også noe om hva enkeltpersoner kan utrette med
kjærlighet. #Oslove

Twitter 23.07 - 20:43:51
I dag er vi alle AUfer. #AUFere

"...tenk så mye kjærlighet vi
kan skape sammen."

Felleskap er frihet

Twitter 22.07 - 23:00:41
At enkeltpersoner kan gjøre så mye skade med vold
ser også noe om hva enkeltpersoner kan utrette med
kjærlighet. #Oslove

Twitter 23.07 - 07:43:51
I dag er vi alle AUfer. #AUFere

Twitter 22.07 - 22:03:54
Muslims reportedly harassed in Oslo. This is beneath us.
Norway. Do not let this happen. We must stand united.
#Oslove #AUFere

Twitter 23.07 - 07:41:37
Er det noen som passer på de nærmeste til Anders
Behring Breivik? #AUFere

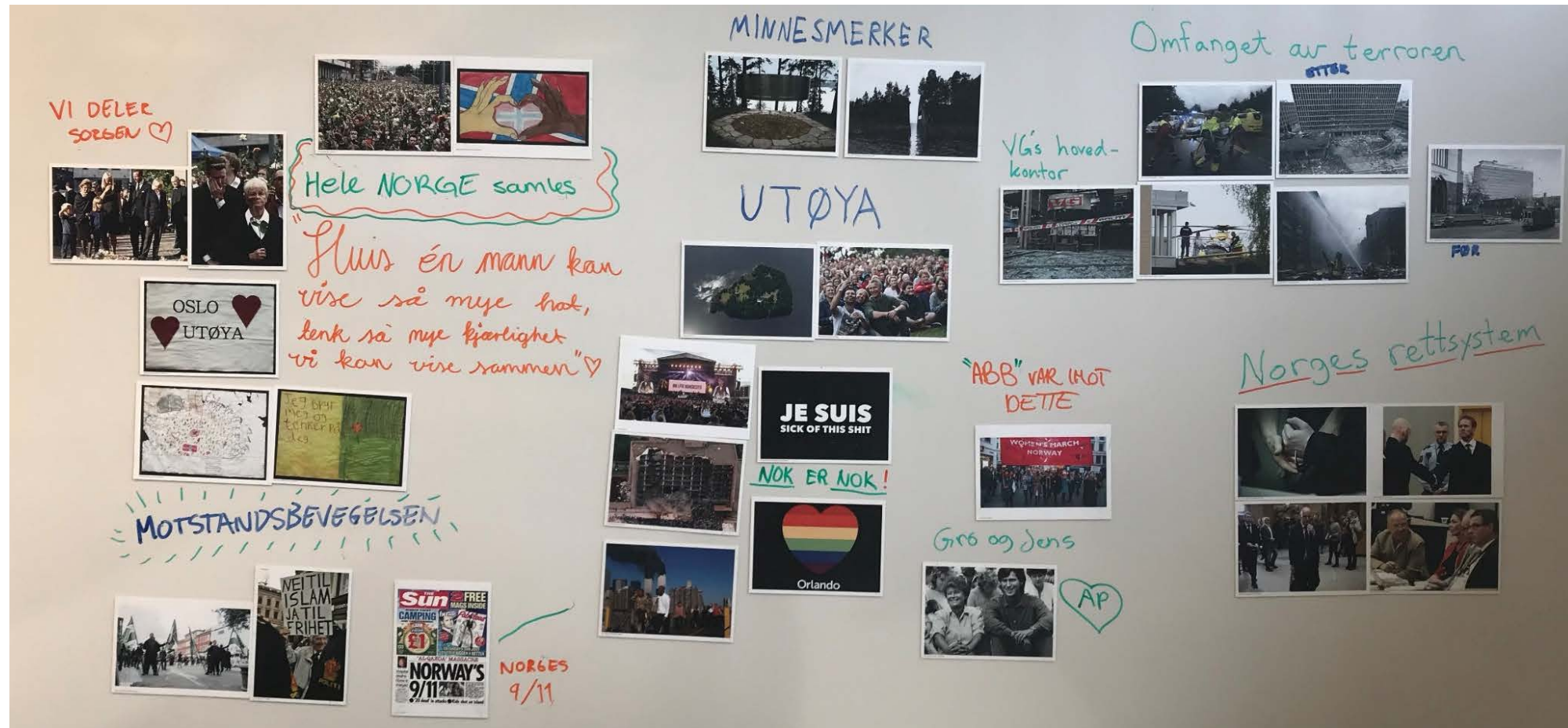
Solidaritet

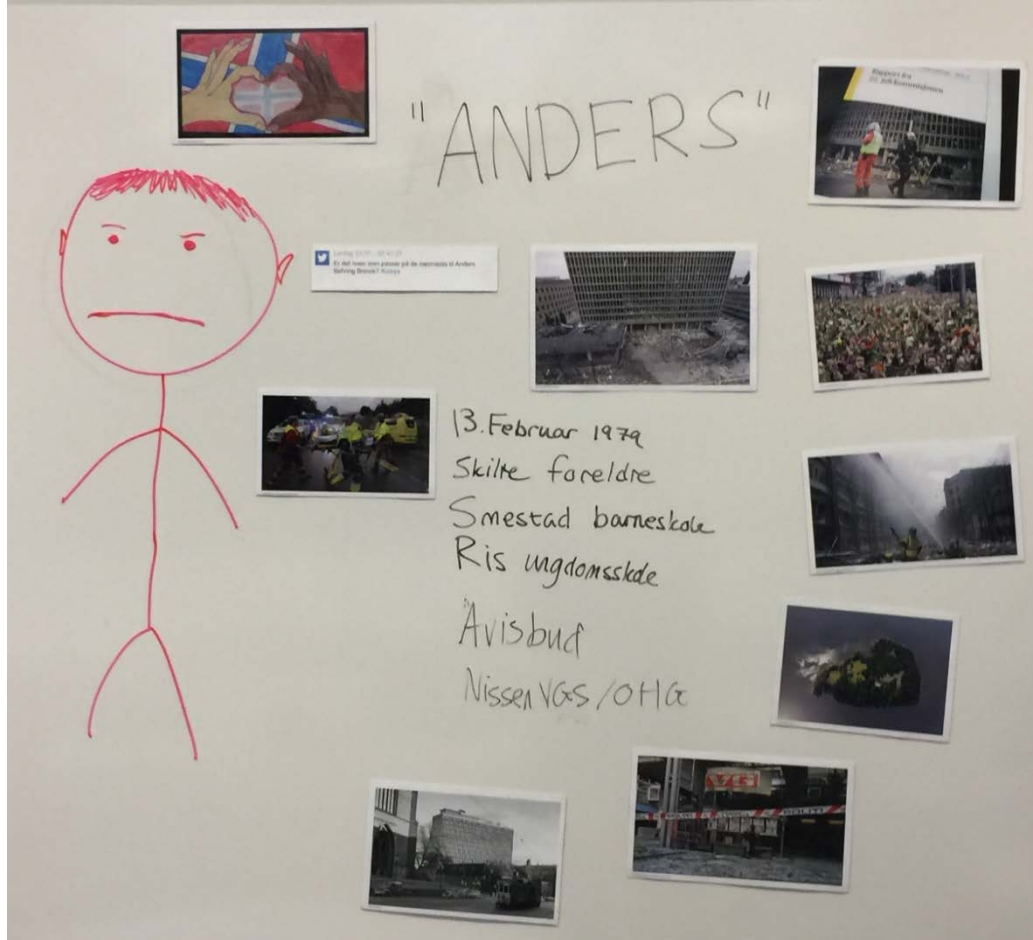
Twitter 22.07 - 23:00:41
At enkeltpersoner kan gjøre så mye skade med vold
ser også noe om hva enkeltpersoner kan utrette med
kjærlighet. #Oslove

Twitter 23.07 - 04:10:42
To alle medlemmer der alle og heter regel alle 30 dager
@Brenne Brenne Brenne

Forslag til spørgsmål

Forslag til overordnende spørsmål

Før presentasjonen

Spørsmålene fungerer som en slags orientering for elevene rundt måter å presentere utstillingen sin på.

- Hva er tittelen og hvorfor valgte dere den?
- Har dere tenkt på en spesifikk målgruppe for denne utstillingen?
- Hvilke reaksjoner forventer dere på det fokuset dere har valgt?

Etter hver enkelt presentasjon

Spørsmålene bør bidra til en bredere forståelse av prosessene bak kuratorisk arbeid, minneforhandling og historisk arv. De bør også hjelpe til å bevisstgjøre de ulike temaene knyttet til hendelsene 22. juli.

- Var dere enige om kildeutvalget? Hvilke kilder skapte uenighet og hvorfor?
- Hvorfor har dere lagt bildene og tekstene i den rekkefølgen dere har gjort?
- Var det enklere å velge bildene eller tekstene? Hvorfor?
- Hvorfor valgte/ ekskluderte dere dette bildet her?
- Er det noen temaer som ikke finnes blant kildene og som hadde vært relevante å inkludere i deres utstilling?

Forslag til overordnende spørsmål

Etter alle gruppepresentasjoner

Spørsmålene utvider eller utdyper refleksjonen rundt minneforvaltning og temaene som allerede er pekt på. De bør skape en trygg ramme for en demokratisk samtale omkring betydningen av 22. juli.

- Hva var det vanskeligste ved å lage deres utstilling?
- Hvilke kilder fra andre hendelser kan være aktuelle i en drøfting rundt 22. juli?
- Som dere forstår, finnes det mange måter å fortelle historien om terrorangrepene i Oslo og Utøya på. Det er også flere historier rundt 22. juli hendelsen som nyanserer "hovednarrativet". Hvilke kriterier er viktige når historien skal videreformidles til neste generasjon?
- Hvem eier historien om 22. juli?
- Hvorfor er det viktig å fortelle historien om 22. juli?
- Hva har dere lært av denne oppgaven?

Forslag til tematiske spørsmål

Motivasjon for terroren 22. juli 2011

- Hva ønsket gjerningsmannen å oppnå med angrepene?
- Hvorfor ble Høyblokka angrepet?
- Hva er fordeler og utfordringer i et multikulturelt samfunn?
- Kan vi snakke om masseinnvandring i Norge? I Europa?
- Hva er forskjellen mellom islamofobi og rasisme? Hva har islamofobi å gjøre med xenofobi? Og med antisemittisme? Og med hatprat?
- Hva er betyr det å ha en "norsk identitet"?
- Er kulturkonservatisme/sosialkonservatisme viktig?
- Er konservatisme farlig?

Terrorisme

- Hva er forskjellen på ekstremisme og terrorisme?
- Kan dere gi eksempler på ulike terrorismetyper?
- Hva kan være konsekvenser av terrorisme?
- Hva er det som gjør at noen blir en enslig terrorist?

Forslag til tematiske spørsmål

Om gjerningsmannens bakgrunn og forberedelser

- Hadde 22. juli-historien vært annerledes om gjerningsmannen hadde hatt innvandrerbakgrunn?
- Kan det han gjorde forklares med at han hadde en vanskelig oppvekst?
- Hvorfor/ Hvordan kan samfunnet ha en aktiv rolle i forebygging av radikalisering? Skole? Venner? Familier?
- Hva er viktigst: Beskyttelse fra staten, eller personvern og privatliv? Hvor går grensen?

Radikalisering

- Hvorfor radikaliseres noen?
- Hva er radikalisering?
- Er det farlig å være radikal?
- Hvordan kan farlig radikalisering forebygges?
- Hva slags rolle spiller Internett i radikalisering og spredning av ekstreme holdninger og handlinger?

Forslag til tematiske spørsmål

Demokrati

- Hvilke verdier er det norske demokratiet bygget på?
- Hva er et demokrati i praksis?
- Hvordan kan en selv delta (demokratisk medborgerskap)?
- Hvorfor er det viktig å delta?
- Hva er alternativene?
- Hva har demokrati med 22. juli å gjøre?
- Det blir ofte sagt at 22. juli var et angrep på demokratiet. Hvorfor?
- Hvordan kan du delta i demokratiet?

Forslag til tematiske spørsmål

Ytringsfrihet

- Har ytringsfriheten en grense?
- Hvordan var mediedekningen rundt 22. juli? Hva med sosiale medier?
- Har de sosiale mediene også påvirket historien om 22. juli 2011?
- Ytringsansvar - finnes det?
- Hvordan kan/bør ytringsfriheten bli "regulert"? Er det absolutt ytringsfrihet?
- Hva er fordeler og "ulempes" med ytringsfrihet?
- Hva truer ytringsfriheten?
- Er det bare "ekstremistene" som diskuterer i ekkokamre?
- Hvordan få frem ulike synspunkter i dagliglivet?
- Hvorfor bør du lytte til de du er uenig med?
- Hvordan reagere på hatprat? (svare, ignorere, rapportere, etc.)
- Hva er konsekvenser av hatprat? (For individ, gruppe, samfunn)

Forslag til tematiske spørsmål

Norge

- Hva har endret seg i Norge etter terrorangrepet 2011?
- Har Norge blitt et mer demokratisk land etter terrorangrepene 22. juli 2011? Hvorfor?
- Anskaffelse og forberedelse til terrorangrepene begynte i 2009. Burde Norge vært en mer kontrollerende/overvåkende stat?
- Kan man unngå slike terrorangrep?
- Hvordan kan man forhindre slike terrorangrep?
- Hvem har ansvaret for å forhindre slike terrorangrep?
- Hvilke menneskerettigheter ble angrepet 22. juli?
- Hvordan kan terroraksjonen 22. juli 2011 være viktig for å se på situasjonen i verden i dag?

Forslag til tematiske spørsmål

Andre temaer

- Hvorfor er minnesteder viktig?
- Hva fokuseres det på i den offentlige debatten om 22. juli i dag?
- Hvem er Gro Harlem Brundtland? Hvordan knyttes hun til det som skjedde den 22. juli 2011?
- Etter 22. juli snakket man mye om "Utøya-følelsen" - Hvorfor tror du at ungdom reiste på leir på Utøya?
- Hvorfor var det viktig for mange å "ta Utøya tilbake"?

Tips til læreren

- Bruk fakta
- Ikke vær bastant på det du ikke vet
- Still spørsmål tilbake

Alternative gjennomføringer

Opplegget kan tilpasses

- Kort tid: Færre kilder
- Lang tid: Elevene kan fritt velge kilder fra nettet eller fordype seg i mer omfattende kildemateriale (f.eks. bøker, filmer, rapporter, rettsdokumenter, etc.)
- Spesifikke temaer og fagretninger
- Velg en annen fremstillingsform enn mini-utstillinger (f. eks. Prezi, film, podcast, kunstverk, etc.)

22. juli-senteret